

**LÄNSRÄTTEN I
KALMAR LÄN**

Föredragande Maria Norrman

DOM
2008-03-27
Meddelad i
Kalmar

Mål nr
139-08 E
Rotel 3

KLAGANDE

IVL Svenska Miljöinstitutet AB, 556116-2446
Box 21060
100 31 Stockholm

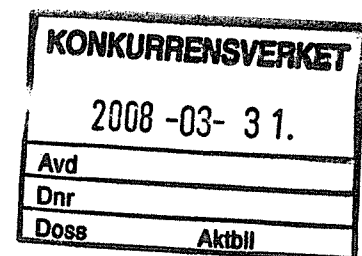
Ombud: Advokat Maria Hagberg
c/o von lode advokat ab
Box 47229
100 74 Stockholm

MOTPART

Länsstyrelsen i Kalmar län
391 86 Kalmar

SAKEN

Överprövning enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU)

Länsstyrelsen i Kalmar län har genomfört en upphandling avseende modelleringsverktyg och konsultinsats för att samla in data och sätta upp modeller. Verkyget ska användas för att simulera koncentrationer och transporter av kväve och fosfor i ett avrinningsområde med olika påverkansfaktorer. I ett tilldelningsbeslut från den 24 januari 2008 antogs DHI Sverige AB som uppdragstagare.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB (IVL) ansöker om överprövning av upphandling och yrkar i första hand att IVL tilldelas avtalet och, i andra hand, att ifrågavarande upphandling ska göras om och att en ny upphandling ska genomföras med iakttagande av bestämmelserna i LOU.

Länsstyrelsen bestrider bifall till ansökningsen.

Länsrätten beslutade den 1 februari 2008 att förhandlingen inte får avslutas innan rätten slutligt tagit ställning till ansökningsen eller förordnat på annat sätt.

Dok.Id 26608

Postadress
Box 614
391 26 Kalmar

Besöksadress
Smålandsgatan 28

Telefon
0480-47 78 00
E-post: lansrattenikalmar@dom.se

Telefax
0480-851 05

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

DOMSKÄL

I 1 kap 4 § LOU anges huvudregeln att en upphandling ska genomföras affärsmässigt och utan ovidkommande hänsyn.

I 1 kap 28 § LOU anges att när beslut om leverantör och anbud har fattats ska den upphandlande enheten lämna upplysningar till varje anbudssökande eller anbudsgivare om beslutet och skälen för det. Sådana upplysningar ska lämnas genast eller så snart det är möjligt till den leverantör som begär det (andra stycket).

Enligt 6 kap 12 § LOU ska en upphandlande enhet anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, eller
2. det anbud som har lägst anbudspris.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, ska enheten ta hänsyn till samtliga omständigheter såsom pris, leveranstid, driftskostnader, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service, tekniskt stöd, miljöpåverkan m m. Enheten ska i förfrågningsunderlaget eller i annonsen om upphandling ange vilka omständigheter den tillmäter betydelse. Omständigheterna ska om möjligt anges efter angelägenhetsgrad, med den viktigaste först.

Av 7 kap 2 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten brutit mot 1 kap 4 § samma lag eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Av förfrågningsunderlaget framgår följande. Upphandlingen görs i enlighet med reglerna om förenklad upphandling. Utvärderingen sker efter värde-

ringsprincipen ”ekonomiskt mest fördelaktiga” med hänsyn till de uppställda kriterierna. Kriterierna är inbördes rangordnade och viktade efter den betydelse som varje enskilt kriterium tillmäts i förhållande till varandra enligt följande.

1. Applikationen	35 %
2. Uppsättning av modell och datainsamling	20 %
3. Kompetens och erfarenhet	20 %
4. Pris	25 %

Beträffande de tre första kriterierna får anbudet betyg enligt en linjär skala mellan 1,00 – 5,00. Anbud med högst poängsumma får 5,00 i betyg och anbud med lägst poängsumma får 1,00 i betyg. Övriga anbud får betyg i relation till detta intervall. När det gäller det fjärde kriteriet blir ordningen den omvända på så sätt att det anbud som lämnat det lägsta offererade priset får högsta betyg. Respektive kriteriums betyg viktas i förhållande till angiven procentsats för kriteriet. Summan av de viktade betygen utgör anbudets totalbetyg.

För de fall då antal anbud är fyra (4) eller färre, tillämpas i stället en annan modell vid betygsfördelningen. Utgångspunkten är då att anbud med högsta poängsumma respektive lägsta pris erhåller betyget 5,00. Övriga anbud erhåller betyg i relation till högsta erhållna poängsumma respektive lägsta offererade pris.

I sin ansökan om omprövning har IVL invändningar beträffande följande kriterier i den offentliga upphandlingen.

1. Skallkraven.
2. Applikationen
- 2.1 Kriteriet ”Källfördelning för både totalkväve och totalfosfor kan följas i systemet från källa till utflödet i havet”.

2.2 Kriteriet ”Ange möjligheterna att hämta typkoncentrationer från externa modeller t ex ICECREAM och SOILNDB.

2.3 Kriteriet ”Ange hur användaren kan ändra modellens indata beträffande markanvändning, jordbruk, skyddszoner, gödselspridning osv.

2.4 Kriteriet ” Ange hur applikationen hanterar tidsvariation på bealstningar t ex punktkällor, jordbruksmark och enskilda avlopp.

2.5 Kriteriet ”Kan applikationen optimera åtgärds paket med hänsyn till kostnadseffektivitet av åtgärderna”.

2.6 Kriteriet ” Beskriv vilka förbättringar/lokala anpassningar modellverket har jämfört med det som Länsstyrelsen redan har tillgång till i PLC5”.

3. Uppsättning av modell och datainsamling.

3.2 Kriteriet ”Gödselspridning från djuranläggningar”.

3.1 Kriteriet ”Jordarter för beräkning och belastning från jordbruk osv.

4. ”Kompetens och erfarenhet”.

1. Skall-kraven.

IVL anför följande

Av förfrågningsunderlaget framgår ett antal skall-krav vilka måste vara uppfyllda för att anbudet ska kunna utvärderas. Av tilldelningsbeslutet framgår dock inte i vad mån och hur länsstyrelsen har utvärderat anbudsgivarnas uppgifter såvitt avser dessa skall-krav, vilket utgör en fundamental brist i tilldelningsbeslutet. IVL ifrågasätter därför om beslutet uppfyller de grundläggande kraven i 1 kap 28 § LOU. Det är inte upp till den upphandlande enheten att fritt avgöra om anbud som brister vad avser skall-kraven ska få delta i utvärderingen eller inte. LOU erbjuder ingen möjlighet för en upphandlande enhet att göra avsteg från i förfrågningsunderlaget uppställda skall-krav. Bristande möjligheter för anbudsgivare att bedöma hur utvärdering skett bör medföra att det anses föreligga fel i upphandlingen.

Länsstyrelsen anför följande.

Beträffande upplysning om skall-kraven så finns inte dessa upprepade i tilldelningsbeslutet utan skrivningen i beslutet lyder ”alla har således kvalificerat sig för utvärdering”.

Länsrätten gör följande bedömning.

Den omständighet att det kan finnas en brist i skälen för ett tilldelningsbeslut har enbart betydelse för om tiodagarsfristen börjar löpa. En sådan brist kan inte leda till rättelse eller omprövning av upphandlingen. Länsstyrelsen har i efterhand redovisat hur DHI har uppfyllt skall-kraven. IVL har inte riktat någon invändning mot att de ansetts uppfyllda.

APPLIKATIONEN

2.1 Källfördelning för både total kväve och total fosfor kan följas i systemet från källa till utflödet i havet.

IVL har i sitt anbud uppgett följande.

Modellverktyget ArcSWAT integrerat med WATSHMAN:s databasmodul ger modellering av jordbruksläckage med en fysikalisk och geografisk detaljnivå som är högre än de flesta tillgängliga modellverktyg samtidigt som små såväl som relativt stora avrinningsområden kan modelleras. ArcSWAT i kombination med WATSHMAN-databasen hanterar också andra källsektorer som punktkällor och enskilda avlopp på en hög detaljnivå. Koncentrationer och transporter beräknas från valfri tidsupplösning ner till dygnsnivå, vilket gör att beräkningarna kan kalibreras och valideras för just de dagar då mätningar av N och P iförts, i stället för att kalibrera mot månadsmedelvär-

den baserade på få mätvärden, varvid betydande fel i de data som modeller ingen kalibreras mot introduceras.

DHI har i sitt anbud uppgett följande.

Koncentrationer och massflöden kan beräknas i valfri punkt i vattendraget. Fördelning mellan punktkällor och diffusa källor kan erhållas för respektive delområde. Fördelning mellan specifika enskilda källor för respektive delområden i vattendraget kan erhållas genom successiv beräkning av varje källa.

I tilldelningsbeslutet har länsstyrelsen betygsatt anbuden beträffande det särskilda kriteriet på följande sätt och med följande motivering. Både DHI och IVL har tilldelats fyra poäng.

Kommentar till DHI:s svar ”Verkar lätt och flexibelt Inte helt klart hur källfördelning för delområden och vattendrag räknas. Successiva beräkningar krävs. Kan vara tidskrävande.”

Kommentar till IVL/SLU's svar. ”Det går att beräkna källfördelningen, både ackumulerad och för varje delavrinningsområde. Systemet bygger emellertid på fyra databaser varför det inte verkar helt lätt att sammanställa källfördelningen.”

IVL anför följande. IVL har fått en lägre poäng med hänvisning till att systemet bygger på fyra olika databaser, vilket är felaktigt eftersom IVL:s erbjudna system bygger på två databaser. Detta har lett till en felaktig utvärdering och ett felaktigt poängresultat.

Länsstyrelsen anför följande. Länsstyrelsens uppfattning vid IVL:s muntliga presentation var att modelleringsverktyget består av Watshman-

databasen och ArcSWAT som i sin tur innehåller tre databaser. Oavsett två eller fyra databaser så vidhåller länsstyrelsen uppfattningen att sammanställning av källdata och andra indata i modellen blir svårarbetade med den av IVL offererade och presenterade applikationen. Därför har IVL inte tilldelats full poäng. Inte heller DHI tilldelades full poäng, men inte av samma, skäl. IVL har tilldelats 4 poäng och DHI 4 poäng.

Länsrätten gör följande bedömning.

Mot vad länsstyrelsen har anfört kan IVL inte anses ha visat att IVL ska ges högre poäng än DHI.

2.2 Kriteriet ”Ange möjligheterna att hämta typkoncentrationer från externa modeller t ex ICECREAM och SOILNDB.

IVL har uppgett följande i sitt anbud.

Då modelleringen av kväve- och fosforläckage är integrerad i SWAT modellen, används inte typkoncentrationer. SWAT är en fysikalisk processbaserad modell som ger en hög noggrannhet vad gäller både fosfor och kväveläckage. De resultat som SWAT levererar motsvarar därför en mycket högre upplösning, än om data från ICECREAM eller SOILNDB extrapoleras till hela delavrinningsområden, då varje unik kombination av jordart, markanvändning och lutning per delavrinningsområde (Hydrologic Response Unit (HRU)) beräknas för sig. Om intresse finns kan givetvis dessa koncentrationshalter från SWAT jämföras och anpassas till de från andra modeller såsom ICECREAM och SOILNDB. Resultaten från SWAT kan ges på både dygns, månads- och årsbasis.

DHI har uppgett följande i sitt anbud.

Kan läggas in direkt i Load-funktionen i MIKE BASIN. En typkoncentration gäller egentligen bara under vissa flödesbetingelser. I MIKE BASIN anges därför denna typ av källor istället som massflöden (kg/ha/år). En typkoncentration (från t ex SOILNDB) måste därför kopplas samman med ett vattenflöde (mj/år). Efter att hydrologin beskrivits i MIKE BASIN kan modellens flöde användas för omräkning från koncentration till massflöde, som indata till modellen. Ovanstående genomförs enkelt med hjälp av Temporal Analyst, som är en ArcGIS-extension i MIKE BASIN för tids-seriehantering.

Av tilldelningsbeslutet framgår följande.

DHI har tilldelats fyra poäng med motiveringen att ”Verkar fungera bra för vårt ändamål”. IVL har tilldelats två poäng med motiveringen att ”SWAT räknar med mindre områden, så kallade Hydrological Response Units. Beräkning av koncentrationer sker direkt utifrån jordart, markanvändning och lutning, men det går att jämföra med ICECREAM och SOILNDB dataresultat.

IVL anför följande.

Användning av typkoncentrationer innebär i sig en betydande förenkling. IVL:s offererade modellverktyg beräknar dagliga koncentrationer direkt utifrån nederbörd, skötselmetoder, jordarter m m med hög geografisk upplösning. Användning av typkoncentrationer på det sätt som anges i frågan medför att dessa beräknade koncentrationer skulle ersättas med grövre mer generella koncentrationer. Här har Länsstyrelsen delat ut fler poäng till en metod som skulle försämra modelleringen, inte förbättra den. Kriteriet är irrelevant och bör utgå.

Länsstyrelsen anför följande.

ICECREAM och SOILNDB är modeller som utvecklats eller vidareutvecklats av SLU och som bl.a. kan beräkna typhalter av kväve och fosfor som används för att beräkna läckaget från åkermark. DHI:s modellverktyg kan läsa in dessa typhalter och använda dem, medan det inte är möjligt i IVL:s verktyg. Länsstyrelsen menar att det finns flera skäl till varför detta är ett viktigt kriterium, framför allt för att det är det mest beprövade sättet att beräkna närsaltsläckage från jordbruksmark kopplat till mätningar på långa mätserier från experimentfält och observationsfält spridda runt om i Sverige. Det är viktigt att kunna nyttja den kunskap som relaterar till dessa modeller och att kunna uppdatera det beställda modellverktyget med eventuella framtida förbättringar i appliceringen av ICECREAM och SOILNDB. IVL:s system ArcSWAT kan göra beräkningar motsvarande ICECREAM och SOILNDB – men dessa resultat är inte, enligt vad som presenterats i IVL:s anbud, utvärderade mot mätserier från åkermarksförluster på samma sätt som resultat från ICECREAM och SOILNDB i Sverige och det är därför svårt att bedöma resultatet av dessa under svenska förhållanden (jordar, klimat, odlingsåtgärder m m) Eftersom SWAT inte på ett enkelt sätt kan använda dessa etablerade typhalter samtidigt som att DHI:s verktyg har den möjligheten anser Länsstyrelsen att poängsättningen är välmotiverad.

Länsrätten gör följande bedömning.

Enligt länsrättens uppfattning är det upp till beställaren att ange vad denne vill ha. Det finns därför inte skäl att låta kriteriet utgå.

2.3 Kriteriet ”Ange hur användaren kan ändra modellens indata beträffande markanvändning, jordbruk, skydds-zoner, gödselspridning osv.

IVL har uppgett följande i sitt anbud.

Markanvändning kan ändras på två sätt, dels vid uppsättningen av modellen "m. h. a." GIS-lager och tillhörande beskrivning av de olika områdena, dels vid ett senare tillfälle då modellen redan är uppsatt. Det är enkelt att göra ändringar i modellen. Ändringar vid det senare skedet begränsas dock av att det inte går att göra ändringar på en viss areal, utan ändringarna begränsas till unika HRU:er som är skapade i det första skedet. Jordbruket är beskrivet med en hög detaljriktighet och det är lätt att skapa olika scenarier vad gäller val av bearbetningsmetod, bearbetningsdatum, odlingsdatum, gödselgivor, gödseldatum, gödseltyp, skördemängder, dräneringseffektivitet och djup på dränering samt växtföljder. Modellen jobbar mot olika databaser för grödor, växtlighet, markanvändning, gödseltyper, jordbruksredskap och bekämpningsmedel. Skydds-zoner beskrivs på så sätt att en buffertzona upprättas i de specifika HRU som avses. Buffertzoner beskrivs som en area av området baserad på bredden av skydds-zonen. Genom detaljriktigheten i modellen är det lätt att anpassa den efter lokal kunskap från lantbrukare i området. Typkoncentrationer används inte som input till modellen men kan vara ett hjälpmedel vid kalibrering. Våtmarker kan läggas in i varje delavrinningsområde. Våtmarkerna beskrivs via area, volym, hur stor del av avrinningsområdet som avvattnar våtmarken, sedimentationshastigheter för kväve och fosfor.

DHI har uppgett följande i sitt anbud.

Samtliga ovanstående indata kan enkelt ändras: Markanvändning kan ändras i GIS-skiktens attributtabeller. Skydds-zoner kan definieras i catchment properties. Gödselspridningen kan justeras med hänsyn till mängd. Grödoval påverkar retentionen i rotzonen och speglas därmed av angiven retentionskoefficient för respektive källa och delområde. En förändring av grödoval anges som en ändring i retentionskoefficient i programmet. Våtmarker inkluderas genom att ange dess procentuella reduktion som en del av del-

områdets retentionskoefficient, eller alternativt, om våtmarken är mer omfattande, som ett eget objekt direkt i vattendragsbeskrivningen. För punktkällor kan både antal och respektive belastning ändras i GIS-skiktens attributtabeller, alternativt direkt i tidsserier för respektive punktkälla, om den skrivits som en enskild punktkälla. Luftdeposition ändras direkt i belastningstabellen. Enskilda avlopp kan enkelt ändras vad gäller antal och reningegrad, varvid belastningen beräknas på nytt.

Av tilldelningsbeslutet framgår följande.

DHI har tilldelats 18 poäng med kommentaren att systemet verkar enkelt och bra. IVL har tilldelats 12 poäng med motiveringen att det finns ”Bra motivering för alla parametrar och det finns möjlighet att förändra på en detaljerad nivå. Krävs dock mer detaljkunskap för jordbruksåtgärder. Krångligt med flera databaser som ska interagera.”.

IVL anför följande.

DHI har fått avsevärt högre poäng trots att det finns stora brister i hur indata till DHI:s modell kan ändras. Det av DHI offererade modelleringsverktyget ”Mike Basin” kan inte ändra tidpunkt för olika skötselrutiner, t ex gödsling, vilket är mycket viktigt. Skyddszoner längs vattendrag ändras för hela catchments (avrinningsområden) i stället för per HRU som i IVL:s offererade modell SWAT. Grödor kan inte ändras direkt utan endast som ändring i retentionskoefficient (koefficient för hur mycket kväve och fosfor som fastläggs och försvinner på vattnets väg genom mark och vattendrag), vilket gör det krångligt att följa effekten av flera grödoändringar samtidigt. I tilldelningsbeslutet sägs, såvitt det avser IVL:s offererade modell, att det ”krävs mer detaljkunskap för jordbruksåtgärder”, vilket inte är korrekt. Data från lantbrukarna läggs in i modellen och används för att i gränssnittet enkelt sätta/ändra tidpunkter för skötselrutiner, grödoval m m. Operatören

kan med ett enkelt knapptryck välja detta för att se effekten av hur ändrade jordbruksrutiner påverkar läckaget av fosfor. Dessutom påstås att ”det är krångligt med flera databaser”, med vilket man sannolikt menar den nämnda felaktiga uppgiften om de fyra databaserna. Poängsättningen för detta utvärderingskriterium är orimlig. Fler poäng borde åsättas bättre möjlighet att ändra i indata och sämre om möjligheten är sämre.

Länsstyrelsen anför följande.

Länsstyrelsen anser att IVL:s påstående att DHI:s modell arbetar med konstanta kväve- respektive fosforkoncentrationer är felaktigt. DHI:s modell beräknar, liksom IVL:s verktyg koncentrationer av fosfor och kväve (även uppdelat i organiskt och oorganiskt vid behov) utifrån hydrologin och de punkt- och diffusa belastningar som finns inom varje delavrinningsområde. Storleken på delavrinningsområden definieras i övrigt av användaren. Tidsupplösningen för resultatet är ner till dygnsnivå, vilket länsstyrelsen anser är fullt tillräcklig för det planerade arbetet. Möjligtvis refererar denna punkt i IVL:s inlaga till att grundinställningen i DHI:s verktyg är att indata från punktkällor behandlas som konstanta koncentrationer, dock kan dessa inställningar ändras om det finns anledning, d v s om indata har tidsupplösning och om en analys visar att en tidsupplöst variant ger en väsentligen bättre överensstämmelse mellan simulerade och uppmätta värden.

IVL anför följande. Det framgår tydligt av DHI:s svarsbilaga att DHI:s verktyg arbetar med konstanta koncentrationer för diffusa källor. Även om det är teoretiskt möjligt att ändra dessa inställningar skulle det kräva omfattande analyser av mätdata, vilket arbete inte ingår i DHI:s anbud men väl i IVL:s. Detta faktum att DHI inte har angett att sådant arbete ingår i anbudet innebär att Länsstyrelsen inte kunnat anse DHI:s anbud i denna del vara en fördel jämfört med PLC5. IVL vidhåller att DHI här borde ha tilldelats en lägre poäng.

Länsrätten gör följande bedömning.

När det gäller påståenden som rör omständigheter av vetenskaplig/teknisk natur anser länsrätten att den leverantör som för fram påståendet har bevisbördan för riktigheten av det. Det kan inte vara en förvaltningsdomstols sak att göra en mer ingående analys och prövning av påståenden och motpåståenden av detta slag.

IVL anför att DHI:s verktyg arbetar med konstanta koncentrationer. Länsstyrelsen anför att det går att ändra koncentrationerna i DHI:s verktyg. Länsrätten anser att IVL vare sig i detta avseende eller i övrigt visat att länsstyrelsen gjort en felaktig utvärdering.

2.4 Kriteriet ” Ange hur applikationen hanterar tidsvariation på belastningar t ex punktkällor, jordbruksmark och enskilda avlopp.

IVL har uppgett följande i sitt anbud.

ArcSWAT hanterar punktkällor via en inputtabell, de alternativ som finns för punktkällor vad gäller tidsupplösning är medelvärden per dygn, månad och år. Ett exempel på en sådan indatatabell redovisas i bilaga 2. Belastningen från jordbruk (precis som belastningen från all markanvändning) beräknas kontinuerligt och tidsupplösningen beror på vilken tidsupplösning de meteorologiska inputdata till modellen har. Högsta tidsupplösningen är på beräkningar per timme, dock redovisas resultaten som högst per dygn. Det ger dock stora fördelar att kunna erbjuda läckageupplösning per dygn då många mätningar endast sker vid ett fåtal tillfällen per månad. Det är därför värdefullt att kunna jämföra de exakta datumen istället för ett månadsvärde som innebär större osäkerheter. WATSHMAN beräknar belastning på koordinat eller fastighetsnivå från enskilda avlopp. Input till beräkningarna är

förutom lokalisering, personer per fastighet, nyttjandegrad, typ av rening, fastighetstyp. Belastningens tidsvariation kan ges på månadsbasis. Det går också att ansätta en avståndsbaserad markretention till närmaste vattendrag.

DHI anför följande i sitt anbud.

Grundinställningen är att diffusa källor hanteras som en konstant koncentration, vilket innebär en variabel masstransport i förhållande till beräknad markavrinning. Punktkällor hanteras som konstant masstransport, som följaktligen späds ut vid ökad avrinning. Ovanstående kan dock påverkas genom att styra tidsvariationen direkt vid källbeskrivningen.

Av tilldelningsbeslutet framgår följande.

DHI har tilldelats fyra poäng med följande motivering. ”Grundinställningarna verkar bra. Det går att styra ytterligare.”. IVL har tilldelats fem poäng med motiveringen ”Bra beskrivet. Tidsupplösningen, och möjligheter att ändra tidsberoendet av belastningarna verkar fullt tillräckligt.”

IVL anför följande.

DHI har tilldelats fyra poäng trots att Mike Basin arbetar med konstanta koncentrationer för diffusa källor. Detta är en stor förenkling vilken bidrar till att Mike Basin kommer att vara sämre än de redan tillgängliga PLC5-data som finns. Koncentrationen varierar under årstiderna och med vattenflödet, vilket IVL:s men inte DHI:s modell tar hänsyn till. DHI:s modell kommer kraftigt att underskatta jordbruksläckaget vid snösmältning och höga flöden och borde ha tilldelats noll poäng.

Länsstyrelsen anför följande.

Länsstyrelsen anser att IVL:s påstående att DHI:s modellsystem MIKE BASIN inte levererar bättre resultat än PLC5 är felaktigt. DHI skriver i sin svarsbilaga till Länsstyrelsen följande.

Jämfört med PLC5 erbjuder MIKE BASIN framför allt följande förbättringar med stora möjligheter till lokala anpassningar:

- *Erbjuder en mycket bättre upplösning i både tid och rum.*
- *Erbjuder en samlad databas för både indata och beräkningsresultat med en hög upplösning av indata, även inom respektive avrinningsområde.*
- *Erbjuder möjlighet att lösa upp transporten, ackumuleringen och retentionen i en mycket finare skala, så att retentionen från källa till valfri punkt i vattendraget kan betraktas, dvs inte bara den totala retentionen från källa till hav.*

Länsstyrelsen har i utvärderingen bedömt och poängsatt skriftligt material (anbudet) samt utfallet från den muntliga presentationen. Vid den muntliga presentationen, då en skarp version av modellverktyget visades, har ovanstående punkter verifierats.

Länsstyrelsen anser att den geografiska detaljnivån i DHI:s verktyg är bättre än PLC5 på flera punkter.

- Opererar som dynamisk modell i GIS-miljö.
- Delavrinningsområden som definieras i "PLC5 arbetet" kommer att ligga till grund för DHI:s modelluppsättning, de kan dock vid behov delas upp ytterligare.
- Belastning från både punktkällor och diffusa källor kan matas in som GIS-skikt utan begränsning i rumslig upplösning. Belastningen summeras sedan per avrinningsområde (som definieras av användaren) vid beräkning av massflöden. Belastningar kan också beräknas utifrån olika GIS-skikt med grunddata.

- Den geografiska detaljnivån kan ytterligare förbättras genom att retention av olika ämnen kan beräknas på ett betydligt bättre sätt än i ”PLC5 arbetet”, nämligen med hänsyn till källans avstånd till vattendrag samt markens lutning inom varje delavrinningsområde.

IVL anför följande. Av DHI:s anbud framgår inte att DHI kommer att ta fram en bättre upplösning i rum inom projektet, varför Länsstyrelsen inte kan bedöma detta som en fördel vid utvärderingen. Här bör noteras att DHI inte erbjuder en högre upplösning i de indata som är viktigast för ett område som Kävlingeån, dvs jordarter samt jordbrukens skötselrutiner. DHI samlar inte in lokal information från lantbrukare, vilket är centralt för att uppnå ett bättre resultat än PLC5. De indata om enskilda avlopp och mindre punktkällor, samt den finare retentionsberäkningen som DHI erbjuder jämfört med PLC5, har bara en marginell effekt på resultaten. IVL vidhåller att användningen av enbart SGU:s jordartsdata – som DHI erbjuder – ger sämre resultat avseende jordbruket än PLC5, och därmed totalt sett ett sämre resultat eller som bäst ett resultat likvärdigt med PLC5.

Länsrätten gör följande bedömning.

Mot vad Länsstyrelsen har anført har inte IVL visat att DHI borde ha tilldelats lägre eller noll poäng.

2.5 Kriteriet ”Kan applikationen optimera åtgärds paket med hänsyn till kostnadseffektivitet av åtgärdena”.

IVL anför följande i sitt anbud.

Det finns inga standardkostnader för åtgärdsalternativ av typ kronor/kg N i modellverktyget, men detta är heller inte lämpligt för beräkningar på lokal nivå. Kostnadseffektiviteten för framför allt jordbruksåtgärder är mycket

beroende av lokala förhållanden och skötselstrategier. Även kostnadseffektiviteten för våtmarksinstallationer är beroende av lokala förhållanden. Därför görs en expertbedömning av kostnadseffektivitet baserat på den lokala information som inhämtas genom intervjuer med lantbrukare, markägare och kommuner, vilken kopplas till resultaten av modelleringsscenarier för att optimera åtgärds paket. Detta har utförts som en viktig deluppgift i tidigare tillämpningar.

DHI har uppgett följande i sitt anbud.

Det finns ingen skräddarsydd modul för kostnadseffektivitet, men däremot kan man sätta upp en tvåvägslänk med MS Excel. På det viset är det enkelt att analysera simuleringsresultaten i ett Excel-ark och sedan återkoppla från detta till beräkningar i MIKE BASIN, dvs beräkningar och variabler i Excel kan styra simuleringen i MIKE BASIN.

Av tilldelningsbeslutet framgår följande.

Länsstyrelsen har tilldelat DHI åtta poäng medan IVL har fått noll poäng. Poängfördelning har motiverats med att DHI:s föreslagna lösning inte är enkel men att en viss typ av optimering kan förväntas kunna göra. IVL:s lösning har kommenterats med att det inte är möjligt att genomföra och att en expertbedömning föreslås.

IVL anför följande.

Svaren i anbuden visar att DHI liksom IVL inte har någon lösning för detta i sina modeller. DHI anger i sitt anbud att man kan exportera modellresultaten till Excel och där analysera simuleringsresultaten. Det torde vara uppenbart att alla tre anbudsgivarna enkelt kan exportera modellresultaten till Excel och analysera resultaten för att sedan låta analysen styra nya modell-

beräkningar som ger resultat om olika åtgärders effekt på utsläppen av kväve och fosfor, varpå optimerade åtgärdsprogram kan byggas. Detta är likvärdigt med den expertanalys som IVL skriver om. Länsstyrelsen har dessutom vid mötet den 10 januari 2008 informerats om att IVL i flera projekt har tagit fram kostnadseffektivitetsvärden för åtgärder mot övergödning och nyligen avslutat en sammanställning om kostnadseffektivitet för Vattenmyndigheten i Västra Götaland där en omfattande åtgärdslista har tagits fram. IVL är därmed den enda av anbudsgivarna som verkligen har kompetens att göra en kostnadseffektivitetsanalys med uppdaterade data under projektets löptid och leverera möjlighet att låta kostnadseffektivitet styra modellscenarier. DHI har de facto inga data om kostnadseffektivitet för åtgärder under svenska förhållanden och har inte inkluderat i sitt anbud att ta fram sådana. En rimlig bedömning är att DHI vid utvärderingen borde ha tilldelats 0-5 poäng, SMHI 5-10 poäng och IVL 12-15 poäng.

Länsstyrelsen har inte kommenterat denna punkt.

Länsrätten gör följande bedömning.

DHI har påvisat en möjlig lösning. Det är möjligt att även IVL kan använda sig av denna. Emellertid har inte IVL inte föreslagit detta utan i stället föreslagit ett annat förfarande med en expertbedömning. Detta måste antas vara något som ligger utanför anbudet. Länsrätten anser att det inte finns tillräckliga skäl att ifrågasätta länsstyrelsens poängbedömning.

2.6 Kriteriet ” Beskriv vilka förbättringar/lokala anpassningar modellverktyget har jämfört med det som Länsstyrelsen redan har tillgång till i PLC5.”

IVL har uppgett följande i sitt anbud.

Vad gäller indata, beräkningar och modellresultat konstaterar IVL att modellverktyget på inga plan är svagare än PLC5. **Fördelar:** 1) PLC5 baseras på månatliga läckagekoefficienter, en grov generalisering som är nödvändig för nationell nivå. SWAT:s dagliga läckageberäkningar ger en mycket högre detaljnivå och en dokumenterad överensstämmelse med mätningar de dagar mätningar utförs. Därmed blir överensstämmelsen drastiskt mycket bättre vid flödestoppar då en stor del av både fosfor och kväve avgår. 2) Konceptet hanterar lokala indata om grödoegenskaper, markfosfor, markkväve och andra variabler inhämtade från markägare, liksom mer noggranna data om enskilda avlopp och mindre punktkällor. Detta är helt avgörande för att modelleringsnoggrannheten ska bli så hög att källfördelningen kan antas vara riktig och att effekterna av åtgärdsalternativ kan beräknas med god noggrannhet. Det har dessutom i tidigare studier visat sig att ett angreppssätt som tillvaratar lantbrukarnas kunskap är nödvändigt för att de ska känna tillit till resultat och föreslagna åtgärdsprogram. Ett sådant ägarskap är nyckeln till framgång för åtgärdsprogrammen. 3) Modellverktyget ger en mycket högre geografisk detaljnivå med fysikaliskt baserad modellering av flödet på och i marken till vattendrag. Detta ger möjlighet att modellera effekterna av ändrade detaljer i skötselstrategier till exempel annat plöjningsdjup, ändrad andel stallgödsel/handelsgödsel, höstgröda/vårgröda, skyddszoner på bestämda mindre områden inom delavrinningsområdet. Effekterna av dessa förändringar modelleras med en mycket större noggrannhet. **Nackdelar:** I förhållande till PLC5 är arbetsinsatsen och tidsåtgången större. Det krävs modelleringskompetens av användaren och modellinsatsen är förknippad med viss supportkostnad.

DHI har uppgett följande i sitt anbud.

Jämfört med PLC5 erbjuder MIKE BASIN en mycket bättre upplösning i tid och rum, en samlad databas för både indata och beräkningsresultat med en hög upplösning av indata även inom respektive avrinningsområde, möj-

lighet att lösa upp transporten, ackumuleringen och retentionen i en mycket finare skala så att retentionen från källa till valfri punkt i vattendraget kan beaktas. **Generella fördelar** är följande. Det inkluderar både tidsvarierande hydrologi, inklusive grundvatten och autokalibrering och vattenkvalitet inklusive nedbrytningsprocesser i vattendrag och sjöar med en helt fri tidskala. Det opererar i en GIS-miljö med uppenbara fördelar på indatasidan men också med stor flexibilitet på utdatasidan och öppen in/utdata, vilket generellt sett ger stor användarvänlighet. Det är en internationellt använd programvara med en bakomliggande utvecklings- och serviceorganisation med online-support. **Nackdelar** är att det är en enkel konceptuell modell och antas bli använd i en större skala. Den är därför inte anpassad för att användas för simulering av mikroingrepp i en liten skala inom delområden även om det är möjligt, dock med en empirisk/konceptuell approach. Systemet simulerar inte nivåer/översvämning annat än för reglerings- och kraftändamål. Systemet inkluderar inte färdiga rutiner för optimering av åtgärdspaket med avseende på kostnadseffektivitet.

Av tilldelningsbeslutet framgår följande.

Samtliga anbudsgivare har tilldelats betyget fyra (4). DHI:s anbud har kommenterats med att ”Fördelarna är relevanta och klara. Nackdelarna inte helt klart, och inte i relation till PLC5.” Om IVL:s svar anges följande. ”Fördelarna är bra motiverade. Speciellt om bättre indata finns tillgängliga, så kan de vara viktiga. Nackdelarna klassas som högre kostnader och att modelleringskompetens av användare krävs.”

IVL anför följande.

DHI anger själv att man offererar en enkel konceptuell modell. Enkelheten är sådan att DHI inte kommer att leverera beräkningar som är bättre än de redan tillgängliga PLC5, snarare sämre. Det beror på att DHI avser att arbe-

ta med SGU:s jordartsdata vilka är mindre detaljerade än PLC5:s jordartsdata, att DHI:s modell arbetar med konstanta koncentrationer, att DHI inte avser att samla in lokala indata för jordbruk, och att DHI inte arbetar med högre geografisk upplösning än PLC5 (delavrinningsområdesnivå). De lokala indata för enskilda avlopp som ev samlas in av DHI kommer endast marginellt att förbättra redan befintliga modellresultat, eftersom enskilda avlopp står för en liten del av läckaget. Samtidigt är data om enskilda avlopp goda i PLC5 p g a omfattande nationella enkätundersökningar. En förbättring kan endast ge några få procents bättre noggrannhet i modellresultatet. PLC5 utgör Naturvårdsverkets nationella beräkningar för utsläpp av kväve och fosfor, där utsläpp och transport av dessa ämnen beräknats för alla 12 000 delavrinningsområden i Sverige, för jordbruk och skogsmark såväl som enskilda avlopp och punktkällor. Den stora osäkerheten i PLC ligger i beräkningarna av jordbruksläckage, och där erbjuder DHI således sämre resultat än PLC5. Sammanfattningsvis borde IVL ha tilldelats avsevärt högre poäng än DHI och SMHI. Maxpoängen borde dessutom ha varit högre än 5 poäng, eftersom frågan är central för upphandlingen; om inte anbudsgivare kan erbjuda betydligt bättre resultat än redan befintliga PLC5-data som alla länsstyrelser har tillgång till, är projektet meningslöst och utgör ett slöseri med länsstyrelsens medel.

Länsstyrelsen anför följande

IVL:s svar har tolkats så att det i framtiden är relativt svårt för länsstyrelsen att själv sätta upp systemet för ytterligare områden. Detta har tagits med i bedömningen. Att IVL:s beräkningssystem SWAT är svårhanterligt bekräftas ytterligare av att det är utvecklat ”främst för forskare” (citatet hämtat ur IVL:s rapport: Samråd Västerås- information för lantbrukare som bas för modellering av åtgärdseffekter- slutrapport för projektet.....2007, Wallenberg och Ekstrand B1763). Vidare påstår IVL att deras modell är bättre för att möjligheten att ändra indata är större. Det är inte ett kvalitetsmärke i sig

att en modell har möjlighet till att justera fler parametrar. Detta har inte heller efterfrågats i förfrågningsunderlaget. Det viktiga är om de "extra" parametrarna som erbjuds är relevanta för applikationen. IVL ger i alla kommentarer inga bevis på att den ökade möjligheten att ändra på indata ger ett väsentligt bättre modelleringsresultat dvs en bättre överensstämmelse av modellresultat med mätvärden. Inte heller presenterades någon känslighetsanalys av vilken det kunnat framgå vilka fördelar den mera komplicerade indatastrukturen har. Däremot är det troligt att den mer komplicerade indataproceduren kan försvåra användandet av modellverktyget i Vattenmyndighetens långsiktiga arbete för att simulera kväve- och fosforflöden i andra avrinningsområden än de som betraktas i det nuvarande projektet.

Länsrätten gör följande bedömning

För länsrättens del synes IVL ha bort få bättre poäng än DHI.

UPPSÄTTNING AV MODELL; DATAINSAMLING OCH KALIBRERING

3.1 Kriteriet "Jordarter för beräkning och belastning från jordbruk osv. Länsstyrelsen har tillgång till det underlag som SMED:s beräkningar för miljömålsuppföljningen har avseende jordarten i matjord. Om ni anser att högre noggrannhet i dessa data bidrar till högre noggrannhet i modellresultat ange hur ni avser att samla in mer detaljerade data"

DHI har uppgett att SGU:s jordartskarta ger tillräcklig noggrannhet.

IVL har uppgett följande i sitt anbud.

Högre noggrannhet i jordartsdata ger en tydligt förbättrad noggrannhet i modellresultaten. Detta har dokumenterats i flera studier. I SMED:s beräk-

ningar används SLU:s punktdata för att ge jordart per delavrinningsområde. Endast den dominerande jordarten i del-arot anges. IVL kommer att samla in data om bland annat markfosfor, markkväve, bruksmetoder, odlingsdatum och gödselgivor genom intervjuer på plats med 100 jordbrukare (10-20 procent av jordbruksmarken). I tidigare studier har det visat sig att skillnaderna i skötselstrategier är små inom varje driftsform (svingårdar, spannmålgårdar etc) och därför behöver inte alla lantbrukare intervjuas, utan 4-5 gårdar inom varje driftsform och varje relativt homogent område med avseende på jordar är tillräckligt. Telefonintervjuer har visat sig vara otillräckliga. IVL bedömer att för cirka hälften av lantbrukarna räcker telefonintervjuer, för resterande del bör besök utföras. Lantbrukare att intervjuas identifieras med hjälp av länsstyrelsens jordbruksenhet. Arbetet kommer att utföras av praktikant/examensarbetare handledda av agronom. Därför utgår ingen kostnad för de cirka 1, 5 månaderna som intervjuerna beräknas ta, förutom handledningen.

Av tilldelningsbeslutet framgår följande.

DHI har tilldelats 2 poäng och IVL har tilldelats 4 poäng. Länsstyrelsen har kommenterat DHI:s lösning med att det är tveksamt om SGU:s data räcker till. IVL:s lösning har kommenterats enligt följande ”Mycket ambitiöst och detaljerat arbetssätt. Det verkar dock bero på att man får tillgång till examensarbetare vilket inte är en långsiktig lösning vid uppsättning i andra områden.”

IVL anför följande.

DHI har uppgett att man inte kommer att samla in mer detaljerade data utan avser att använda SGU:s data, vilka är sämre än SMED:s data. SGU:s data ger dock bara några få jordartsklasser, med dålig geografisk noggrannhet. SMED (PLC5) använder som komplement SLU:s nationella jordprovskar-

tering med över 3 000 jordprover, vilka väsentligt stärker jordartsdata. IVL offererar dessa SLU-data tillsammans med SGU-kartor och förstärker dessutom ytterligare med lokala data från lantbrukare. Det torde vara självklart att DHI:s anbud i denna del borde ha getts 0 poäng.

Länsstyrelsen anför följande.

IVL:s förslag för att inhämta data bedöms som ett alltför tidskrävande arbetssätt. Inhämtning av extra data var inte ett krav i förfrågningsunderlaget vilket följer av formuleringen i underlaget. IVL:s förslag har värderats så att IVL har fått fler poäng än DHI på just den punkten.

Länsrätten gör följande bedömning.

IVL har tilldelats fler poäng än DHI på den här punkten. Länsrätten anser inte att IVL har visat att differensen ska vara större.

3.2 Kriteriet ”Gödselspridning från djuranläggningar” - Länsstyrelsen har tillgång till SCB data som anger antalet djurenheter per huvudavrinningsområde. Beskriv hur ni avser att använda dessa data vid uppsättningen av modellen. Om ni anser att en högre noggrannhet i dessa data bidrar till en högre noggrannhet i modellresultatet ange hur ni avser att samla in mer detaljerade data.

DHI har uppgett följande i sitt anbud.

Det behövs data om relationen mellan djuranläggningarna och var gödselspridningen sker i fall det inte sker inom ett huvudavrinningsområde. I applikationen beskrivs normalt sett djuranläggningarna som koordinatsatta punkter inom ett delavrinningsområde, som genererar en viss gödselspridning utifrån typ och antal djur inom samma delområde. Det är alltså önsk-

värt med djurfördelningen på gårdsnivå (koordinatsatt) samt uppgifter om var fälten är belägna där gödseln respektive djuranläggning sprids. I tidigare projekt har dessa data erhållits från länsstyrelsen.

IVL har uppgett följande i sitt anbud.

I samband med de beräknade intervjuerna med lantbrukare i området ämnar IVL samla in information om gödselspridning och spridningsteknik, samt gödselgivor från djurgårdar.

Av tilldelningsbeslutet framgår följande.

DHI har tilldelats två poäng med kommentaren att ”Data erhålls från länsstyrelsen, ingen egen insamling.” IVL har tilldelats fem poäng med kommentaren ”Via intervjuer. Bra.”

IVL anför följande.

DHI har uppgett att data erhålls från länsstyrelsen och att ingen egen insamling kommer att ske. De SCB-data som länsstyrelsen tillhandahåller är desamma som används i redan befintliga PLC5 och DHI:s metodik innebär således ingen förbättring jämfört med PLC5. DHI borde återigen ha tilldelats 0 poäng vid utvärderingen.

Länsrätten anser inte att IVL har visat att poängdifferensen ska vara större.

4. "Kompetens och erfarenhet".

Av upphandlingsföreskrifterna framgår följande beträffande de upphandlande bolagens referensuppdrag.

"Baserat på det första delprojektets resultat kommer en fördjupad analys att genomföras i två mindre (500 – 5000 km²) områden. Vilka områden som ska väljas ut är ännu inte definierat men i denna kravspecifikation anges Kävlingeåns avrinningsområde som exempel för anbudsgivaren att uppskatta arbetsinsats. "

"För att säkerställa att anbudsgivaren är verksam inom efterfrågat område, **skall** referensuppdrag lämnas. Anbudsgivaren **skall** ange två referensuppdrag som avser uppdrag liknande detta. Om referensuppdragen skiljer sig avsevärt från kravspecifikationen **skall** anbudsgivaren ange dessa skillnader."

IVL anför följande.

De referensuppdrag som lämnats av DHI avseende efterfrågat modellverktyg saknar relevans för det aktuella upphandlingsändamålet. Att referensuppdragen måste ha relevans för upphandlingsändamålet framgår dock tydligt av förfrågningsunderlaget där det anges att "För att säkerställa att anbudsgivaren är verksam inom efterfrågat område, skall referensuppdrag lämnas. Anbudsgivaren **skall** ange två referensuppdrag som avser uppdrag liknande detta." DHI:s referensuppdrag Igelbäcken gäller modellering av ett område som endast är 28 km², dominerat av urban mark med praktiskt taget inget jordbruk. Det är med andra ord för litet för att påvisa modellkapacitet eller erfarenhet av den art som krävs för modellering av ett komplext jordbruksdominerat område av storlek 500 – 5 000 km² som upphandlingen avser. DHI:s referensområde Vombsjön är också mindre än 500 km² och

var dessutom inte avslutat av DHI vid tidpunkten för anbudets lämnande varför det är omöjligt att bedöma referensärendets kvalitet. Icke desto mindre har länsstyrelsen använt referensuppdraget vid utvärderingen. DHI:s tredje referensuppdrag gäller modellering på generell nivå för ett område så stort som 50 000 km², alltså mer i nivå med nationell modellering som PLC5, helt utan den detaljnivå som avsågs förfrågningsunderlaget, tydligt speglad av att förfrågningsunderlaget efterlyste förbättringar i modelleringen i förhållande till redan befintliga PLC5, genom de många kriterier som angick förbättringar i förhållande till PLC eller SMED-data genom användning av lokal information från lantbruk och kommuner.

Länsstyrelsen anför följande.

DHI har framgångsrikt genomfört uppdrag liknande detta. Att dessa uppdrag har utförts för mindre och större avrinningsområden visar att skalan inte kan anses vara något problem i sammanhanget.

IVL har genmält enligt följande.

Modellering över stora områden innebär alltid att generaliserade indata och enklare beräkningsrutiner måste användas. Detta gäller alla typer av modelleringssystem. Om modeller avsedda för större områden används på mindre områden där hög detaljnivå i indata och slutdata krävs, blir beräkningarna alltför grova. På samma sätt innebär användandet av modeller avsedda för mindre områden – som arbetar med hög noggrannhet i indata och beräkningsrutiner genom hänsyn till många parametrar såsom jordbrukets läckage av kväve och fosfor – på stora områden att modellkörningarna skulle ta alltför lång tid för att vara praktiskt genomförbara. Att DHI har utfört uppdrag på olika skalor säger ingenting om kvaliteten på resultaten från DHI:s modell på den skala som är aktuell i upphandlingen. Modelleringen över hela Litauen har självklart inte inneburit samma krav på detaljnivå i resulta-

tet som i upphandlingen. Vidare utgör DHI:s referensuppdrag Igelbäcken ett mycket litet område praktiskt taget utan jordbruk, där DHI:s modellkapacitet för komplexa beräkningar av jordbruksläckage inte har kunnat testas.

Länsrätten gör följande bedömning.

Utformandet av referensuppdragskriteriet måste tolkas på så sätt att anbudsgivarna ska uppge områden som liknar Kävlingeåns. Dock ger den tredje meningen utrymme för att godta andra referensuppdrag. Trots de skiljaktigheter som IVL påtalat rörande DHI:s referensuppdrag i förhållande till exemplet Kävlingeån anser Länsrätten det inte visat att Länsstyrelsen felaktigt godtagit IVL:s referensuppdrag som relevanta.

Övrigt

IVL har ifrågasatt kompetensen för att utföra upphandlingen hos de som deltagit i upphandlingen hos Länsstyrelsen och kompetensen för att leverera det som upphandlas hos de experter som DHI lämnat CV:n på. Länsrätten anser inte att det är rättens sak att mer ingående pröva denna fråga. Länsstyrelsen har angett att man anser sig besitta nödvändig kompetens och har godtagit detsamma hos DHI. Något bärande skäl att frångå dessa bedömningar anser Länsrätten att det inte finns.

IVL har även ifrågasatt att DHI har bilagt ett CV som författats på engelska. Länsrätten anser inte att en bilaga av detta slag på ett annat språk – särskilt då det rör sig om ett lättförståeligt språk – medför att kravet på att anbudet ska vara skrivet på svenska har åsidosatts.

Länsrättens sammanfattande slutsats.

Länsrätten ger IVL rätt endast på en punkt (2.6). En högre poäng för IVL på denna punkt medför dock inte att IVL får ett bättre slutligt utvärderingsresultat än DHI. Därmed har IVL inte lidit någon ekonomisk skada och då finns det inte anledning för Länsrätten att vidta någon åtgärd.

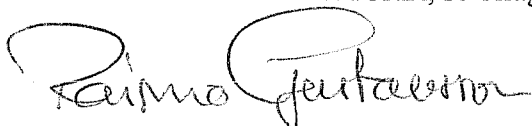
I och med att Länsrätten avgör målet slutligt och inte avser att förordna annat leder detta till att det interimistiska förordnandet upphör att gälla. Detta medför i sin tur att en ny tiodagarsfrist enligt 7 kap 1 § tredje stycket 2. LOU börjar löpa.

DOMSLUT

Länsrätten avslår IVL Svenska Miljöinstitutet AB:s ansökan.

Länsrättens interimistiska beslut den 1 februari 2008 upphör att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1d).

Raimo Gustavsson

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledningen förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.